

Elisabetta Cassina Wolff

Masterkatalog 2021

Nyfasisme og radikal høyrepopulisme:

Opposisjon fra og interaksjon med det liberaldemokratiske systemet i Europa etter 1945.

På hvilken måte overlevde fascismen i Europa etter det militære nederlaget i 1945? Overlevde den som ideologi hos isolerte høyreekstreme og antidemokratiske grupperinger utenfor det politiske systemet? Eller ble nyfascistiske partier opprettet med det mål å operere innenfor det liberaldemokratiske politiske systemet? I så fall, hvordan reagerte de demokratiske institusjoner og deres representanter? Hvilken koblingen kan vi spore mellom nyfascismen i etterkrigstiden og dagens radikale høyrepopulisme?

Et interessant spørsmål gjelder integrering og assimilering av «outsiders». Favoriserer møtet med demokratiet, og dets åpenhet, en intern reformprosess og en revisjon av f.eks. rasistiske og antidemokratiske standpunkter hos høyreradikale partier, eller fører det kun til en overfladisk forvandling? Flytter radikale standpunkter til (høyre)ekstreme og utenomparlamentariske grupperinger? Øker graden av ideologisk radikaliserings med følelsen av eksklusjon og marginalisering? Er det siste en årsak til at antidemokratiske og radikale posisjoner i teorien blir til voldelige aksjoner i praksis?

Hovedtemaet kan bli analysert fra ulike perspektiver:

- begrepsanalyse: fascisme, nyfascisme, høyreradikalisme, høyreekstremisme og høyrepopulisme
- Ideologisk kontinuitet/diskontinuitet mellom fascisme/nyfascisme og radikal høyrepopulisme
- Antisemittisme og islamofobi
- politisk praksis: systemfiendtlige partier og utenomparlamentariske grupperinger
- konkret angrep mot det liberaldemokratiske systemet: terrorisme på 1970-tallet og bruk av vold som kampmiddel
- *Nouvelle Droites* ideologiske innflytelse i Europa og USA
- reaksjon fra demokratiske institusjoner: politiske vedtak som har hindret eller bekjempet høyreekstremisme
- interaksjon med demokratiske institusjoner: ulike former for politisk dialog og politisk samarbeid (votering i forbindelse med lovgivning og vedtak i nasjonale forsamlinger, og koalisjoner) mellom systemkritiske partier som sitter i parlamenter og etablerte partier.

Masteroppgaver om disse temaene skal være forankret i empiriske undersøkelser som tar hensyn til nasjonale kontekster og med hovedfokus i perioden etter 1945. Det er en fordel hvis kandidaten behersker språket til det aktuelle landet som skal studeres. Kjennskap til mellomkrigstidens fascisme er en forutsetning for en analyse av nyfascismen og radikal

høyrepopulisme etter 1945. Hver oppgave skal fokusere på en bestemt nasjonal kontekst og undersøkelsen skal gjelde en klart avgrenset tidsperiode.

Primære kilder for alle disse oppgaver kan være av forskjellig art: tidsskrifter og aviser på nettet eller i nasjonalbiblioteker, politiske programmer og politiske manifeste i partienes arkiver, politiske debatter i pressen, offentlige dokumenter som f.eks. referater fra parlamenter, lovgivning og vedtak i nasjonalforsamlinger (mye er nå tilgjengelig på nettet), intervjuer med relevante aktører osv.

Innenfor rammene av hovedtemaet, kan selvsagt også andre forslag til oppgaver utarbeides etter avtale med veilederen.

Se følgende nettsider for inspirasjon:

<https://www.sv.uio.no/c-rex/>

<https://www.radicalrightanalysis.com/>

Internasjonale nettverk på ytre høyre

Jeg veileder gjerne studenter som ønsker å skrive om et tema som fortsatt er lite dekket av forskningen, altså internasjonalt samarbeid på ytre høyre. Siden 1945 er det blitt flere forsøk på å knytte kontakter mellom ulike aktører som på forskjellig vis ikke ville delta i konstruksjonen av et liberalt og demokratisk Europa. Det gjelder både forsøk fra nyopprettede fascistiske partier på 1950- og 1960-tallet, og mer vellykkede tiltak i nyere tider fra radikalpopulistiske partier som vil utfordre premisene for det europeiske fellesskapet (EU). Men vi har også ulike nettverk på 1970-tallet med en mer intellektuell karakter.

Temaet er som sagt lite utforsket og er åpent for interessante oppdagelser. Masteroppgaver i dette feltet vil ha et transnasjonalt perspektiv og vil kreve språkkunnskaper. Utover dette, står kandidaten fri til å utarbeide en spennende problemstilling i samråd med veilederen.

Se følgende nettsider for inspirasjon:

<https://www.sv.uio.no/c-rex/>

<https://www.radicalrightanalysis.com/>

Fascismens historiografi

Fascisme er et begrep og et historisk og politisk fenomen som stadig vekker interesse blant akademikere, men også blant det store publikum. Siden 1920-tallet er det blitt utviklet flere retninger i fascismeforståelsen. Studiene strekker seg fra filosofiske analyser av selve begrepet, til empiriske undersøkelser av fascismen som historisk og politisk fenomen i alle sine

manifestasjoner. Noen refererer til fascismen som et overnasjonalt fenomen, med det mål å finne et minste felles multiplum eller den innerste naturen av fascismen, for å komme til en modell eller en generell kategori. Andre ser fenomenet som avhengig av tid og sted (Europa i mellomkrigstiden). Atter andre velger den komparative metoden som tar i betraktning flere historiske erfaringer (i Europa og andre steder i verden, før eller etter andre verdenskrig) for å finne felles elementer og, igjen, komme til en overordnet definisjon. Enkelte ser utelukkende på prototypene, det vil si det italienske regimet under Mussolini fra 1922 til 1945 (Fascismen) eller det tyske regimet under Hitler fra 1933 til 1945 (Nazisme).

Jeg vil gjerne foreslå en kritisk analyse av historiografien rundt fascismen som hovedtema for en masteroppgave. Kandidaten kan velge om å utforske og redegjøre for en eller flere av tolkninger og forskningsteorier som med legitimitet bidrar til forståelsen av fascismen. Ved å drøfte teoriene, eventuelt argumentere for/imot, vil kandidaten bli stilt foran kravet om å komme med originale innspill. Ved å sammenligne to teorier som står i kontrast med hverandre, eventuelt med støtte fra empirien, vil kandidaten få nær kjennskap til ulike vitenskapelige metoder.

Hovedkildene for en slik oppgave er arbeidene som fra og med 1920-tallet er blitt publisert om tolkninger av fascismen som ideologi eller regime. Kandidaten er spesielt oppfordret til å se på utviklingen innen forskningen om dette feltet i de siste tretti år. Fordypningsoppgaver innenfor dette temaet er hovedsakelig basert på engelsk litteratur, men det er en fordel om kandidaten er villig til å orientere seg i litteraturen på tysk, spansk, fransk eller italiensk. Kandidaten står selvsagt fri til å utforme sitt forslag rundt temaet.